

Oppilashuolto ja turvallisuuden edistäminen

1. Kuvaus oppilashuollosta

Oppilashuollolla tarkoitetaan oppilaan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa koulussa. Oppilashuollosta ja siihen liittyvistä suunnitelmista säädetään oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa.

Oppilashuoltoon sisältyvät koulutuksen järjestäjän hyväksymän opetussuunnitelman mukainen oppilashuolto sekä oppilashuollon palvelut, joita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut. Opetussuunnitelman mukainen oppilashuolto on toimintaa, jonka avulla tuetaan yhteisöllistä ja yksilöllistä hyvinvointia sekä terveellisen ja turvallisen oppimisympäristön syntymistä, edistetään mielenterveyttä ja ehkäistään syrjäytymistä sekä edistetään kouluyhteisön hyvinvointia. Sen avulla tuetaan oppimista sekä tunnistetaan, lievennetään ja ennaltaehkäistään oppimisen esteitä, oppimisvaikeuksia ja opiskeluun liittyviä muita ongelmia.

Oppilashuoltotyössä otetaan huomioon lapsen edun ensisijaisuus. Oppilaalla on oikeus saada maksutta sellainen oppilashuolto, jota opetukseen osallistuminen edellyttää. Oppilashuoltoa toteutetaan yhteistyössä oppilaan ja hänen huoltajiensa kanssa. Oppilaan omat toivomukset ja mielipiteet on otettava huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuisa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti. Huoltajalla ei ole oikeutta kieltää alaikäistä käyttämästä oppilashuollon palveluja.

Oppilashuoltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä ja koko koulua tukevana yhteisöllisenä oppilashuoltona. Tämän lisäksi oppilailla on oikeus yksilökohtaiseen oppilashuoltoon. Monialainen yhteistyö on oppilashuollossa keskeistä. Oppilashuoltotyötä ohjaavat luottamuksellisuus, kunnioittava suhtautuminen oppilaaseen ja huoltajaan sekä heidän osallisuutensa tukeminen.

2. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma

Lastensuojelulain 12 §:n mukaan kunnan tai useamman kunnan on yhdessä laadittava lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi ja lastensuojelun järjestämiseksi ja kehittämiseksi kunnan tai kuntien toimintaa koskeva suunnitelma.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan kirjataan opiskeluhuollon tavoitteet ja paikallisen toteuttamistavan keskeiset periaatteet, arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista, avustajapalveluista sekä tuki- ja erityisopetuksesta, toimet, joilla vahvistetaan opiskeluympäristön ja – yhteisön hyvinvoinnin edistämistä ja opiskelijoiden varhaista tukea sekä tiedot hyvinvointisuunnitelman toteuttamisesta, seurannasta sekä opiskeluhuollon laadunarvioinnista.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma (HYVIS 2012 - 2015) on lakisääteinen väline ohjata, johtaa ja kehittää lasten ja nuorten hyvinvointityötä yhteistoiminta-alueen kunnissa. Kiuruveden

lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on laadittu yhdessä Ylä-Savon yhteistoiminta-alueen kuntien, Iisalmi, Kiuruvesi, Sonkajärvi ja Vieremä, yhteistyönä.

Kuntien yhteiseen, vuonna 2012 hyväksytyyn, lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan on kirjattu oppilashuollosta mm. seuraavaa:

”Oppilaalla on oikeus saada maksutta opetukseen osallistumisen edellyttämä tarvittava oppilashuolto. Oppilashuollolla tarkoitetaan oppilaan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa.

Ylä-Savossa on laadittu hyvän oppilashuollon käsikirja (ks. Ylä-Savon oppilashuollon käsikirja, <http://www.yla-savo.fi>). Oppilashuoltoon Ylä-Savossa kuuluu oppilaiden fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista huolehtiminen.

Oppilashuollolla edistetään oppilaiden tasapainoista kasvua ja kehitystä, lisätään välittämisen ja myönteisen vuorovaikutuksen kulttuuria kouluyhteisössä sekä varmistetaan kaikille tasavertainen oppimisen mahdollisuus. Oppilashuollon avulla pyritään tunnistamaan ja ehkäisemään oppimisen esteitä, oppimisvaikeuksia sekä muita ongelmia riittävän ajoissa ja puuttumaan niihin. Tavoitteena on luoda oppilaalle turvallinen ja terve oppimis- ja työympäristö, suojata hänen mielenterveyttään ja ehkäistä syrjäytymistä sekä edistää työyhteisön hyvinvointia

Oppilashuolto kuuluu kaikille kouluyhteisössä työskenteleville ja sitä toteutetaan yhteistyössä kotien kanssa. Oppilashuoltotyössä noudatetaan eri ammattiryhmiä koskevia sekä muita tietojen saantia ja salassapitoa koskevia säädöksiä. Oppilashuoltotyötä koordinoidaan ja kehitetään moniammatillisessa oppilashuoltoryhmässä. (ks. Ylä-Savon oppilashuollon käsikirja/Oppilashuoltoryhmän toimintaperiaatteet ja moniammatillisen yhteistyön toimintamalli)

Hyvään oppilashuoltoon kuuluu elävä opetussuunnitelma, ammattitaitoinen henkilöstö, asianmukaiset opetusjärjestelyt, riittävä, oikein kohdennettu resursointi ja tarkoituksenmukaiset tilat ja välineet.”

3. Perusopetuksen oppilashuollon paikallisen toteuttamisen tavoitteet ja toimintatavat

Kiuruvedellä oppilashuoltoa toteutetaan opetustoimen sekä Ylä-Savon sosiaali- ja terveystoimen monialaisena suunnitelmallisena yhteistyönä oppilaiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa. Kiuruveden kaupunki järjestää kuraattori- ja psykologipalvelut omana toimintana ja kouluterveydenhuollon palvelut järjestetään Ylä-Savon Soten toimesta.

Kouluterveydenhuollon henkilöstö ja psykologit kirjaavat yksilökohtaisen oppilashuoltotyön säädetyksi potilaskertomukseen ja muihin potilasasiakirjoihin. Koulupsykologilla ja kuraattorilla on käytössään Aura-järjestelmä, johon kirjataan asiakaskertomus, asiakirjat sekä muut oppilashuollon kirjaukset.

3.1. Oppilashuollon ohjausryhmä

Monialainen oppilashuollon ohjausryhmä vastaa oppilas- ja opiskelijahuollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista. Kiuruveden kaupungilla on oppilashuollon ohjausryhmä, jonka nimeää opetuslautakunta.

3.2. Koulukohtaiset oppilashuoltosuunnitelmat

Oppilas- ja opiskeluhuoltolain 13 § määrätään, että opiskeluhuollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten laaditaan opiskeluhuoltosuunnitelma (perusopetuksessa oppilashuoltosuunnitelma). Suunnitelma on laadittava yhteistyössä koulun henkilöstön, oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Hallituksen esityksen (HE 67/2013 vp) mukaan oppilashuoltosuunnitelman tulisi olla oppilaitoskohtainen, mutta suunnitelma voi olla myös kahden tai useamman koulun yhteinen, jos yhteisen suunnitelman laatiminen on perusteltua oppilashuollon tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi. Suunnitelma on tarkistettava vuoden kuluttua siitä, kun lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma (HYVIS 2012 – 2015) on tarkistettu.

Lain mukaan opiskeluhuoltosuunnitelmaan on kirjattava:

- 1) arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhuoltopalveluista;
- 2) oppilaitosyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhuollon edistämiseksi ja tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi;
- 3) yhteistyön järjestäminen opiskelijoiden ja heidän perheidensä sekä oppilaitoksessa työskentelevien ja muiden opiskelijoiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa;
- 4) suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä;
- 5) toimenpiteet opiskeluhuoltosuunnitelman toteuttamiseksi ja seuraamiseksi (*omavalvonta*).

Lisäksi Opetushallitus on antanut opetussuunnitelman perusteissa määräykset opiskeluhuoltosuunnitelman laatimisesta.

Kiuruveden kaupungin opetuslautakunta hyväksyy suunnitelman perusrakenteen ja suunnitelmiin sisältyvät asiat.